

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

5. BP Statistical Review of World Energy. June 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bp.com/subsection.do?categoryId=9037150&contentId=7068622>.

6. Дзьоба О. Г. Аналіз потенційної ресурсної бази для диверсифікації джерел та шляхів постачання природного газу в Україну / О.Г. Дзьоба //Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.- 2009. - № 2 (20), С. 12-23.

7. Закон України “Про засади функціонування ринку природного газу”// Відомості Верховної Ради України, 2010. - № 48. – С. 566.

УДК 005.591.4:622.32(477)

Степанюк Г.С.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ТЕХНОГЕННО НЕБЕЗПЕЧНИМИ НАФТОГАЗОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Анотація. Розглянуто основні проблеми функціонування та управління техногенно небезпечними підприємствами на сучасному етапі суспільного розвитку на прикладі нафтогазових підприємств Західного нафтогазоносного регіону.

Ключові слова: техногенно-екологічна безпека, техногенно небезпечні нафтогазові підприємства, проблеми функціонування та управління.

The summary. In this paper the features of the functioning and management of industrial hazardous oil and gas companies are investigated. The industrial hazardous processes of oil and gas companies in Western oil and gas region are analyzed.

Key words: technogenic and ecological safety, industrial hazardous oil and gas companies, problems of management.

Аноттація. Рассмотрены основные проблемы функционирования и управления техногенно опасными предприятиями на современном этапе общественного развития на примере нефтегазовых предприятий Западного нефтегазоносного региона.

Ключевые слова: техногенно-экологическая безопасность, техногенно опасные нефтегазовые предприятия, проблемы функционирования и управления.

Постановка проблеми. Сучасний етап суспільного розвитку характеризується загостренням суперечностей між людиною та навколишнім середовищем і це проявляється, зокрема, у підвищеному техногенному навантаженні на довкілля. Зростання кількості техногенних катастроф у всьому світі зумовлює необхідність першочергового вирішення проблем захисту та охорони довкілля, збереження і раціонального використання природних ресурсів. На перший план все активніше виступають не стільки традиційні політичні й соціально-економічні проблеми, скільки екологічні проблеми природного та техногенного характеру, причому останній фактор проявляється все відчутніше.

У підтвердження цього варто пригадати одну з масштабних техногенних катастроф у нафтогазовій галузі, що трапилась 20 квітня 2010 року у 80 кілометрах від узбережжя штату Луїзіана в Мексиканській затоці, де через вибух нафтової платформи “Deerwater Horizon” за оцінками експертів, у води Мексиканського заливу протягом трьох місяців вилилось близько 5 млн. барелів сирої нафти. Міжнародна організація Greenpeace визнала цю катастрофу “нафтовим Чорнобилем”. Масштаби цієї техногенної катастрофи перевищили наслідки попередніх великих світових катастроф у нафтогазовій галузі, таких як: від аварії танкера Exxon Valdez біля узбережжя Аляски у 1989 році, коли вилилося 271 тисяч барелів нафти, утворивши нафтову пляму площею 28 тис. км²; аварії танкера Amoco Cadiz на Portsall Rocks біля узбережжя Бретані в 1978 році, у результаті якої 1 619 048 барелів нафти потрапило у море; вибуху на нафтодобувній платформі Piper Alpha

(Occidental Petroleum) в Північному морі у 1988 році, від якого загинуло 167 робітників [1].

Крім того, до не менш значних негативних наслідків призвів рекордно великий розлив нафти з нафтопроводу, що прорвався в травні 2011 року у канадській провінції Альберта, при якій на землю вилилося понад 28 тисяч барелів сирої нафти. Такий розлив нафти став найбільшою подією на цьому нафтопроводі з 1975 року, компанією-оператором якого є фірма Plains Midstream Canada.

Отже, ймовірність великих морських аварій в європейських водах залишається неприпустимо високим. Тільки через впровадження строгого режиму безпеки можна довести ризик таких аварій до абсолютного мінімуму. Збиток, заподіяний навколишньому середовищу і прибережній економіці може бути істотно зменшений, якщо розробити ефективний план реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру. Тому, зважаючи на те, що у міру розвитку техногенної діяльності повністю виключити її негативні наслідки неможливо політика управління техногенно-екологічною безпекою на всіх рівнях повинна будуватись на знаходженні оптимуму між корисністю такої діяльності і рівнем її загроз та негативного впливу на довкілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано вирішення проблеми. Для вирішення еколого-економічних проблем на промислових підприємствах та порушених територіях в умовах трансформації економіки в екологічно безпечну потрібен комплексний підхід, серед першочергових завдань якого – розробка заходів з підвищення рівня техногенно-екологічної безпеки та раціональне використання природних багатств держави. Управління техногенно-екологічною безпекою є однією з найважливіших функцій у загальній системі управління, чому присвячено чимало праць у сучасній науковій літературі.

Найбільше уваги питання управління техногенно-екологічною безпекою, концепції мінімізації ризику, попередження надзвичайних ситуацій техногенного походження та ліквідації їх наслідків, пошуку практичних рекомендацій, які корисні для менеджменту у сфері техногенної безпеки та безпеки життєдіяльності на рівні держави, регіону та господарюючого суб'єкту отримали у працях таких вітчизняних та російських авторів: С. Вакулєнка, С. Дорогунцова, Л. Мельника, Н. Мінакової, Г. Обиход, Д. Округіна, І. Підкамінного, Г. Плосконос, А. Проценка, Є. Хлобистова, І. Шевченка, В. Шевчука [2-10].

Формулювання цілей статті. Дана стаття покликана зосередити увагу на проблемах функціонування та управління техногенно небезпечними підприємствами на сучасному етапі суспільного розвитку та виявити основні з них, які характерні для нафтогазових підприємств Західного нафтогазоносного регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У зв'язку з тим, що діяльність кожного промислового підприємства в усіх режимах його функціонування тією чи іншою мірою впливає на здоров'я та тривалість життя персоналу, населення регіону, а також на стан навколишнього середовища, правомірно визначати будь-які підприємства які можуть бути техногенно небезпечними об'єктами.

Отже, ці підприємства спричинюють як накопичення в обмеженому просторі різноманітних шкідливих елементів, вплив яких в малих дозах на імунну та генну систему людини невідомий, так і існування ризику ураження людини небезпечними дозами шкідливих речовин або опромінення внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного характеру [7].

Техногенні фактори екологічної небезпеки є складовими процесів і явищ, ініційованих промисловими джерелами небезпеки та характеризуються небезпечною фізичною, хімічною, радіаційною та біологічною дією. Вони створюють ризик повного або часткового руйнування середовища проживання людини, рослинного та тваринного світу, втрати економічної діяльності підприємств внаслідок неконтрольованого розвитку

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

небезпечних видів діяльності, використання небезпечних устаткування та технологій, дії техногенних і природних катастроф.

До техногенно небезпечних факторів належать: понадлімітні викиди і скиди в навколишнє середовище відходів господарської діяльності підприємства в умовах його нормального функціонування і у аварійних ситуаціях; необґрунтовані відчуження територій під господарську діяльність; надмірне (нераціональне) залучення у господарський оборот природних ресурсів та інші фактори, які пов'язані з господарською діяльністю зі схожими негативними виробничими процесами та управлінськими рішеннями.

Дослідження поняття техногенно небезпечні підприємства (ТНП) з позицій існуючої нормативної бази дозволило запропонувати автору таке їхнє визначення – це такі промислові суб'єкти господарювання, у результаті діяльності яких при певних умовах можливе виникнення небажаних явищ, ситуацій чи процесів (техногенно небезпечних факторів), вплив яких на навколишнє середовище і людину може призвести до погіршення стану навколишнього середовища та відхилення стану здоров'я людини від середньостатистичного значення або її загибелі.

У результаті діяльності ТНП виникають дві групи проблем: проблеми функціонування та проблеми в управлінні такими підприємствами. Проблеми функціонування ТНП проявляються у нераціональному природокористуванні і визначаються різними масштабами впливів і їх специфічним характером в залежності від особливостей технологічних процесів виробництва. Крім того, існує зворотній зв'язок між діяльністю ТНП і впливом на них видозміненого навколишнього середовища, - це призводить до того, що підприємства функціонують менш ефективно в забрудненому середовищі і, відповідно, їм наноситься збиток.

Крім того, ТНП є причиною утворення збитків, які не можливо розрахувати у грошовому еквіваленті. Це і акумулюючі ефекти, пов'язані із паталогічними змінами в організмі людини через неякісний стан атмосферного повітря та погіршення показників водопостачання населення, зміни в генетичному механізмі, а також збитки заподіяні навколишньому природному середовищу в зв'язку із зміною якості природних ресурсів.

Основна причина проблем другої групи полягає у низькій ефективності використання механізмів екологічного контролю і управління ТНП, які не сприяють ефективній природоохоронній діяльності в результаті досить низької екологічної плати, що не відшкодовує реальний економічний збиток від екологічних порушень і необхідні витрати на усунення забруднення довкілля, а також через відсутність належного стимулювання охорони навколишнього середовища. Стимулювати природоохоронну діяльність можна тільки доводячи ефективність еколого-економічних заходів, тобто вираховуючи втрати від пасивності і ефект від активного впровадження таких заходів.

Розглядаючи питання управління техногенно-екологічною безпекою будь-якого суб'єкта господарювання, наголосимо, що безпека – це такий його стан, при якому ефективно функціонують механізми запобігання або зменшення впливу загроз стабільності розвитку та функціонування. А це означає, що техногенно-екологічна безпека підприємства обумовлена дією сукупності факторів, які забезпечують його незалежність, стійкість і здатність до розвитку в умовах дії деструктивних факторів.

На сьогодні пряма заборона експлуатації техногенно небезпечних підприємств не може бути ефективним засобом підвищення безпеки на всіх рівнях управління через великі економічні та соціальні втрати, які може зазнати регіон, а в кінцевому результаті і держава після такого кроку. Залишається ефективно використовувати їх потенціал і задіяні природні ресурси.

Найбільш дієвими заходами у даному напрямку є економічні методи, одним з яких є прогресивне підвищення оподаткування небезпечних підприємств. За допомогою такого методу управління досягається одночасно декілька цілей. Дієва податкова політика дозволить, з одного боку, досягнути плавного переходу на більш високий рівень безпеки,

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

а з іншого – уникнути небажаних соціальних наслідків такого переходу. Поряд з цим необхідна розробка єдиної державної системи управління безпекою і природокористуванням та/або створення діючої координації їх на регіональному і державному рівнях.

У структурі промисловості України значну частку займають техногенно небезпечні підприємства нафтогазового комплексу, на які припадає майже третина обсягів випуску продукції. Протягом останніх років у розвитку багатьох підприємств нафтогазового комплексу спостерігається ряд негативних процесів, які мають істотний вплив на розвиток галузі. Причини такої ситуації полягають як у загальних для всієї економіки України проблемах, викликаних процесами реформування, так і пов'язаних з внутрішніми проблемами окремих підприємств [11, с. 53-54], які поглиблюються внаслідок старіння технологій та обладнання, зниження темпів відновлення і модернізації виробництва.

Проблеми нафтогазових підприємств Західного нафтогазоносного регіону необхідно розглядати в площині проблем нафтогазового комплексу загалом, оскільки останній є складною системою. Очевидно, що проблеми геологорозвідки, видобутку нафти і газу, транспортування вуглеводнів магістральними та промисловими трубопроводами впливають також і на господарську діяльність нафтопереробних підприємств, на облаштування й експлуатацію підземних сховищ газу.

Основними нафтогазовими підприємствами Західного нафтогазоносного регіону є: НГВУ “Долинанафтогаз”, НГВУ “Надвірнанафтогаз”, НГВУ “Бориславнафтогаз”, Долинський ГПЗ, Прикарпатське УБР (структурні підрозділи ПАТ “Укрнафти”); управління магістральних газопроводів (УМГ) “Прикарпаттрансгаз” (структурний підрозділ ДК “Укртрансгаз” НАК “Нафтогаз України”); ВАТ “Нафтохімік Прикарпаття”. До типових проблемних місць даних підприємств належать такі:

- нанесення шкоди навколишньому середовищу;
- недотримання законодавчих вимог з охорони довкілля;
- постійне збільшення споживання ресурсів;
- високий рівень зносу зовнішніх і внутрішніх комунікацій, що є постійною загрозою виникнення аварійних ситуацій.

Практично всі родовища нафти і газу в регіоні характеризується ускладненими геологічними і технологічними умовами експлуатації та перебувають в завершальній стадії розробки, що обумовлює високий рівень обводнення свердловин (86%) і подальшу їх ліквідацію. Крім того, причиною зменшення видобутку є зменшення обсягів пошуково-розвідувального та експлуатаційного буріння. На глибинах до 4 тис. метрів українські газові родовища вже майже повністю вироблені. На Прикарпатті залишилися родовища на глибині понад 6 500 метрів, що створює технологічні труднощі для видобутку. Потрібно запроваджувати нові технології буріння, а це, в свою чергу, вимагає чималих довготривалих інвестицій.

Процес видобування нафти є найбільш техногенно небезпечним виробництвом і у відповідності з нормативною документацією його віднесено до видів діяльності, які становлять підвищену екологічну небезпеку. На його частку припадає 8 – 10% загального негативного впливу на природу: порушується поверхневий покрив, забруднюється земля, атмосфера і вода внаслідок витікання нафти, газових факелів, зливання пластової води [12, с.59].

Загалом, нафтовидобувний район можна розглядати як геогосподарську систему, робота якої складається із взаємодії нафтовидобувних геотехнічних комплексів нафтозбірних і розподільних пунктів, підприємств із підготовки, транспортування нафти і газу, нафтопроводів, транспортної мережі, інших виробничих комплексів, що входять в структуру району. Всі елементи цієї системи зв'язані між собою і тому об'єктом техногенного впливу на природне середовище можна вважати територію та геологічне середовище нафтовидобувного району.

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Технологія виробничого процесу видобування нафти є складною системою і включає три основні техногенно небезпечні підпроцеси: видобуток, промислове транспортування, комплексну підготовку нафти, які пов'язані з техногенною небезпекою і включають такі основні джерела забруднення навколишнього середовища: нафтові свердловини, критично зношені внутріплощадні ділянки нафтопроводів і водопроводів, установки комплексної підготовки нафти і води.

Підсумовуючи розглянуті умови та особливості функціонування нафтогазовидобувних підприємств Західного нафтогазоносного регіону і проблеми, що з цим пов'язані можна виділити наступні недоліки в організації їх природоохоронної діяльності: незадовільна якість очищення нафтопромислових стічних вод; викиди нафтового газу в атмосферу і спалювання його у факелах; факти залпових скидів забруднюючих промислових стоків у водойми, псування земель в результаті проривів нафтопроводів і водойм стічних вод; численні аварійні випадки на підприємствах; не повсюдно організований облік водоспоживання та водовідведення; практична відсутність обліку втрат нафти і стічних вод при видобутку, підготовці та транспортуванні, а також виходу інших забруднюючих речовин у навколишнє середовище.

Аналізуючи інші види техногенно небезпечних виробництв підприємств Західного нафтогазоносного регіону загалом можна зробити висновок, що найбільш значними техногенно небезпечними факторами їхнього деструктивного впливу на довкілля є: механічне пошкодження поверхні, забруднення атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод хімічними речовинами, відходами виробництва і споживання, шумове навантаження (табл. 1). Найбільш агресивними техногенними забруднювачами довкілля є нафта та нафтопродукти, високомінералізовані пластові води, відходи буріння і хімреагенти. Вони по-різному проявляють себе на основних стадіях розвідки нафтогазових родовищ, спорудження і експлуатації нафтогазових промислів, нафто- і газопереробки та при аварійних ситуаціях. Ступінь їх впливу на довкілля у більшості випадків залежить від природних умов, властивостей екосистем і визначається стійкістю останніх до розміщених техногенних об'єктів з врахуванням екологічного ризику освоєння території. У зв'язку з цим характер впливу об'єктів нафтогазового комплексу на довкілля доцільно визначати з врахуванням двох основних сукупностей факторів: 1) властивостей природних комплексів і їх компонентів; 2) специфіки та інтенсивності впливу на них господарської діяльності нафтогазових підприємств. Доведено, що різні екологічні фактори можуть приводити до однакових видів впливу.

Таблиця 1

Основні техногенно небезпечні виробничі процеси нафтогазових підприємств та види екологічних впливів

Основні техногенно небезпечні виробничі процеси та джерела екологічної безпеки	Техногенний вплив на навколишнє середовище
1	2
Видобуток нафти	
Нафтові свердловини	Забруднення поверхневих і підземних вод Забруднення ґрунтово-рослинної поверхні Забруднення атмосферного повітря (шляхом розливів нафти, відкритого фонтанування нафти)
Сепараційні установки	Викиди забруднюючих речовин в атмосферу
Факели	Викиди в атмосферу продуктів горіння газу
Промислові нафтопроводи	Локальні забруднення ґрунтів через аварійні прориви
Установки комплексної підготовки нафти і води	Забруднення поверхневих вод і ґрунтів в результаті виникнення аварійних ситуацій
Буріння свердловин	

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

1	2
Пошуково-розвідувальні та експлуатаційні свердловини	Механічна дія на ґрунти та їх забруднення Забруднення водоносних горизонтів в результаті фільтрації бурових і тампонажних розчинів або у разі водопроявів Зміна мінерального складу гірських порід Забруднення атмосферного повітря у випадку газового фонтанування
Бурове обладнання	Забруднення атмосферного повітря Шум, вібрації, теплові виділення, ультразвук, електричні поля
Системи зберігання, приготування та циркуляція бурового розчину	Скиди бурових стічних вод Забруднення підземних вод і ґрунтів у результаті виникнення аварійних ситуацій Забруднення атмосферного повітря за рахунок випаровування забруднюючих речовин
Нафтопереробка	
Резервуари зберігання нафти, нафтопродуктів, різних токсичних легкозаймистих рідин	Забруднення атмосферного повітря Забруднення ґрунтів і підземних вод
Очисні споруди	Забруднення атмосферного повітря Забруднення поверхневих вод в результаті скидів стічних вод
Технологічні установки (каталітичний крекінг, виробництво бітумів та ін.)	Забруднення атмосферного повітря Утворення відходів Забруднення поверхневих і ґрунтових вод
Факельні системи	Забруднення атмосферного повітря

Особливо треба ще раз наголосити, що значна частина нафти в регіоні видобувається на родовищах, що експлуатуються тривалий час, які часто обладнані малоприспосованою до сучасних вимог охорони природи технікою, де ще використовується і застаріла технологія. Все це сприяє появі аварійних розливів і витоків продукції свердловин інколи із значними негативними наслідками для навколишнього середовища. Крім того, навіть сучасна техніка і технологія не можуть повністю виключити негативного впливу процесів буріння свердловин, видобування, транспортування і переробки нафти на навколишнє середовище, що викликане специфікою галузі.

Тому необхідним є пошук більш ефективних техніко-технологічних рішень, що дозволяють з найменшим шкідливим впливом на навколишнє середовище видобувати і транспортувати нафту і газ, підвищувати нафтовіддачу родовищ, швидко і без ускладнень усувати причини і наслідки аварійних розливів і технологічних викидів продукції свердловин, а також проводити заходи з підвищення рівня техногенної і екологічної безпеки.

Крім того, для ефективного управління техногенно небезпечними нафтогазовими підприємствами стратегічний підхід має поєднуватися із системою управління навколишнім середовищем. При цьому для стратегії відповідності досить традиційної системи управління навколишнім середовищем, орієнтованої на виконання національних вимог, а для досягнення конкурентних переваг і сталого розвитку необхідно перебудовувати існуючу систему на базі міжнародних стандартів та впровадження ефективних управлінських технологій [13].

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Висновки і перспективо подальших досліджень. Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що у стратегічному плані основою екологічно-орієнтованого розвитку нафтогазової галузі має бути орієнтація суб'єктів господарювання на врахування змін і вимог до сучасних технологічних, соціальних і екологічних умов. Окреслені проблеми функціонування та управління техногенно небезпечними нафтогазовими підприємствами доводять доцільність впровадження прогресивних управлінських технологій екологізації суспільного виробництва, зокрема шляхом впровадження запропонованої автором управлінської технології еколого-економічного реінжинірингу з метою оздоровлення як окремих підприємств так і структурної перебудови нафтогазової галузі, враховуючи сучасні світові напрацювання в сфері регулювання раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища, а також регіональні особливості порушених територій. Це в свою чергу вимагатиме суттєвого збільшення об'єму інвестицій в галузь, стимулювання нафтогазовидобувних і нафтопереробних підприємств до підвищення прозорості та ефективності своєї діяльності, а також змусить дотримуватись жорстких екологічних вимог, і в кінцевому результаті, підвищить ефективність функціонування національної економіки.

Однак, незважаючи на численні дослідження проблем техногенно небезпечних підприємств та можливих напрямків екологізації виробництва, особливої уваги заслуговує подальше поглиблене дослідження питань, пов'язаних з формуванням концепції комплексної моделі гармонійного функціонування і управління всіма складовими техногенно небезпечного підприємства або суб'єктів на їх основі. Тобто, з одного боку, необхідний механізм управління для одержання високих виробничих показників та економічної ефективності, а з другого – механізм управління для сприяння збереженню та ефективному відтворенню природних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Найбільші техногенні катастрофи ХХ століття // Поступ [Електронний ресурс]. – 2002. – №62(918). – Режим доступу: http://postup.brama.com/020426/62_7_3.html
2. Вакуленко С. В. Информационные технологии обеспечения процесса управления экологической безопасностью при эксплуатации нефтеперерабатывающих предприятий [Електронний ресурс] / С. В. Вакуленко, М. А. Балабанов // Вестник Санкт-Петербургского университета ГПС МЧС России. – 2009. – №3. – Режим доступу: <http://vestnik.igps.ru/wp-content/uploads/V3/1.pdf>
3. Дорогунцов С. І. Сталий розвиток і безпека: аспекти сполучення / С. І. Дорогунцов, О. М. Ральчук. – К.: Т-во „Знання” України, 2002. – 34 с.
4. Мінакова Н. Економічний механізм управління надзвичайними ситуаціями техногенного характеру / Н. Мінакова, А. Стрілець, Ю. Драчук // Вісник ТАНГ. – 2005. – №3. – С. 143-151.
5. Обиход Г. О. Інтегральна оцінка безпеки життєдіяльності населення України та її регіонів / Г. О. Обиход // Економіка природокористування і охорона довкілля: Зб. наук. пр. – К.: РВПС України НАН України, 2008. – с. 281-287.
6. Округин Д. Г. О роли экономических механизмов в управлении техногенной безопасностью предприятий / Д. Г. Округин, Г. Ф. Яричина // Успехи современного естествознания. – 2009. – №8. – С. 71-73.
7. Підкамінний І. М. Регіональні аспекти техногенно-екологічної безпеки населення України: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.10.01 „Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка” / І. М. Підкамінний. – Київ, 2000. – 16 с.
8. Плосконос Г. М. Особливості економічного механізму управління техногенною безпекою / Г. М. Плосконос // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – №8(26). – С. 164-173.

УПРАВЛІННЯ В НАФТОГАЗОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

9. Проценко А. Н. Об основных принципах и механизмах управления региональной безопасностью / А. Н. Проценко // Научный журнал „Проблемы анализа риска”. – 2006. – Том 3. – № 3. – С. 256-292.

10. Хлобистов Є. В. Екологічна безпека трансформаційної економіки / РВПС України НАН України; відп. ред. Дорогунцов С. І. / Є. В. Хлобистов. – К.: Агенство „Чорнобильінтерінформ”, 2004. – 336 с.

11. Кушлик О. Ю. Стратегічний аспект в управлінні підприємств нафтогазового комплексу / О. Ю. Кушлик, Г. С. Степанюк // Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. – 2010. – №1(1). – С. 53-55.

12. Бойко В. С. Розробка та експлуатація нафтових родовищ: підруч. / В. С. Бойко – [3-є допов. вид.]. – К.: „Реал-Принт”, 2004. – 695 с.

13. Степанюк Г.С. Еколого-економічний реінжиніринг техногенно небезпечних підприємств як інструмент реалізації стратегії регіонального розвитку / Г.С. Степанюк // Моделювання регіональної економіки: Зб. наук. праць. – Івано-Франківськ: Плай, 2009. – №2(14). – С. 123-129.

УДК 658.012.45

Швидкий Е. А.

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ В ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ ДК «ГАЗ УКРАЇНИ» НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» ЕЛЕМЕНТІВ ТОТАЛЬНОГО КОНТРОЛІНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Анотація. У статті розглянуто основні заходи із впровадження в практику управління діяльністю Дочірньої компанії «Гпз України» НАК «Нафтогаз України» елементів тотального контролінгу бізнес-процесів, як необхідної складової інтелектуалізації системи менеджменту, а також приведені таблиці з інформацією про результати діяльності компанії протягом останніх шести років. Аналіз інформації демонструє очевидний зв'язок між покращанням показників і характеристик діяльності компанії як реакції на запровадження системи тотального процес-контролінгу.

Ключові слова: бізнес-процес, контролінг, інтелектуалізація, управління.

The summary. The article reviews the basic steps of implementation in practice of management of a subsidiary "GPP Ukraine" "Naftogaz Ukraine" elements of total controlling of business processes as a necessary component of intellectualization management system and given a table with information about the performance of the company over the past six years . Analysis of data shows the clear relationship between performance improvement and performance of the company as a reaction to the introduction of total process-controlling.

Keywords: business process, controlling, intellectualization, management.

Аноттація. В статье рассмотрены основные меры по внедрению в практику управления деятельностью дочерней компании «ГПЗ Украины» НАК «Нафтогаз Украины» элементов тотального контроллинга бизнес-процессов, как необходимой составляющей интеллектуализации системы менеджмента, а также приведены таблицы с информацией о результатах деятельности компании в течение последних шести лет . Анализ информации показывает очевидную связь между улучшением показателей и характеристик деятельности компании как реакции на внедрение системы тотального процесс-контроллинга.

Ключевые слова: бизнес-процесс, контролинг, интеллектуализация, управления.

Постановка проблеми. Перед Дочірньою компанією «Газ України» (ДК) з моменту її створення за рішенням Спостережної ради Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» від 26 грудня 2000 року шляхом реорганізації дочірньої компанії «Торговий дім «Газ України» НАК «Нафтогаз України» та Головного управління з